

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onderzoeks- en proceduretermijnen: steeds meer voor de administratie, vaak minder voor de belastingbetaler!

Bij een recente wet van 20 november 2022, gepubliceerd in het Staatsblad van 30 november 2022, zijn verschillende belangrijke bepalingen betreffende de procedure en de termijnen voor onderzoeken en controles gewijzigd. Zij is in werking getreden voor het aanslagjaar 2022, dus vanaf nu.

Onder de nieuwe bepalingen zijn verschillende termijnen voor de controle van de belastingaangifte en dus voor de belastingaanslag verlengd.

Verlenging van de controleperiode

De gewone controleperiode, die drie jaar bedraagt vanaf de eerste januari van het jaar waarin het belastingjaar wordt aangewezen, wordt niet gewijzigd. Indien de aangifte bij de personenbelasting, vennootschapsbelasting en de BTW-aangifte echter te laat wordt ingediend of indien geen aangifte wordt gedaan, wordt de controleperiode automatisch en zonder enige formaliteit verlengd tot 4 jaar.

Bovendien zal deze termijn, net zo automatisch en zonder bijzondere formaliteiten, worden verlengd tot 6 jaar voor zogenaamde semi-complexe aangiften, wat met name het geval zal zijn indien zij buitenlandse elementen bevatten: bijvoorbeeld een salary-splitting in België of in het buitenland of een verzoek om vrijstelling op basis van een internationaal verdrag of een Europese richtlijn. En er zijn vele gevallen van toepassing: wij denken met name aan de ontvangst door een Belgische vennootschap van dividenden van een buitenlandse vennootschap waarvoor de toepassing van het DBI-regime wordt gevorderd, aan het bezit van een in het buitenland gelegen gebouw, aan vennootschappen die ten minste 100.000 euro per jaar (geïndexeerd) betalen aan een belastingplichtige die verblijft in een staat die voorkomt op de lijst van belastingparadijzen (wij herinneren eraan dat Turkije en Malta op de lijst staan).

Soms 10 jaar...

In sommige gevallen wordt de controleperiode zelfs verlengd tot 10 jaar. Deze buitengewone controleperiode zal ambtshalve en zonder bijzondere formaliteiten van toepassing zijn op alle aangiften waarin de belastingplichtige zijn hoedanigheid van oprichter of begunstigde van een onder de Kaaimanbelasting vallende juridische structuur moet vermelden. Bovendien zullen de belastingdiensten ook 10 jaar terug kunnen gaan in geval van vermoedelijke belastingfraude, maar in dit geval door voorafgaand aan elk onderzoek een schriftelijke kennisgeving te sturen waarin precies de elementen worden beschreven die hen ertoe brengen dergelijke fraude te vermoeden. De belastingplichtige kan dit uiteraard betwisten.

Kort geding en dwangsom bij belemmering

Alsof dit alles nog niet genoeg is, zal de belastingdienst ook verhaal kunnen nemen op iedere belastingplichtige of derde (bijvoorbeeld een accountant) die niet meewerkt tijdens een belastingcontrole. Voorbeelden hiervan zijn de weigering om bepaalde documenten te verstrekken, het niet melden van derde begunstigden van bepaalde betalingen of tegenwerking bij een verzoek van de belastingdienst om een huisbezoek af te leggen.

In al deze gevallen zal de belastingdienst de belastingplichtige of de derde die zij als niet-coöperatief beschouwt, kunnen dagvaarden en in kort geding kunnen vragen dat deze tot een dwangsom wordt veroordeeld indien hij niet meewerkt.

Zoals we kunnen zien, leiden deze amendementen bijna allemaal tot een versterking van de controlebevoegdheden van de belastingdienst en wekken ze de onaangename indruk dat er onder het mom van de bestrijding van belastingfraude niets overblijft van de rechten van de belastingbetaler, die door de grondwet of het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens worden beschermd. Men kan dit gebrek aan evenwicht tussen de legitieme rechten van de staat om de belastingwetgeving te handhaven en de even legitieme rechten van elke belastingbetaler om binnen een redelijke termijn de zekerheid te krijgen dat zijn fiscale situatie niet langer ter discussie kan worden gesteld, alleen maar betreuren.

Het lijkt twijfelachtig of onze regeringen hebben nagedacht over de praktische organisatie van de overdracht van aandelen in ondernemingen waarvan de fiscale positie met tien jaar terugwerkende kracht kan worden herzien. We willen ze graag onverkoopbaar maken, maar we zouden het niet anders doen!

Ten slotte wordt ook de verplichte bewaringstermijn voor documenten, met name boekhoudkundige documenten, verlengd van 7 tot 10 jaar om deze in overeenstemming te brengen met de langste controletermijnen, hoewel het vaak verstandig is deze nog langer te bewaren.

Bezwaar: 1 jaar

Tot slot is er goed nieuws: de termijn voor het indienen van een bezwaar is verlengd van 6 maanden tot één jaar.

Aangezien de termijn voor de gewone belastingbetaling echter twee maanden bedraagt vanaf de datum van verzending van de aanmaning en het uittreksel van de rol, en de administratie vaak haar deurwaarders op de laattijdige belastingplichtige afstuurt in geval van niet-betaling binnen de vereiste termijn, heeft deze verlenging van de vorderingstermijn veel weg van een fiscale versie van de "smoke and mirrors"...

21.12.2022

Bron: Thierry Litannie - Avocat @ Law Tax